

■ Кінакрокі

НА ЧЫІХ ПЛЯЧАХ
ТРЫМАЕЦЦА ЗДЫМАЧНЫ ПРАЦЭС?

Чарговая ноч, адданая назіранню за стварэннем фільма

Працэс распачаты, камеры працуюць, рэжысёры кажуць «матор!»: сцэнарыі, што перамаглі ў двух конкурсах кінапраектаў мінулага года, перакладаюцца (а некаторыя ўжо перакладзены) на мову кіно. Работа над карцінай «Трымайся за аблокі» пра брыгаду лэпаўцаў, гэта значыць тых, хто працуе на лініях электраперадач, у разгары. Героямі васьмісерыйнага фільма з'яўляюцца «звычайныя» людзі, якія, канешне ж, па-свойму незвычайныя. Аднойчы мы ўжо паўдзельнічалі ў стварэнні навагодняй серыі (чытайце рэпартаж «Здымачная ноч» ад 9 студзеня) і, нягледзячы на тое, што няслаба тады заледзянелі, вырашылі вярнуцца на начную здымачную пляцоўку і расказаць у другім рэпартажы пра тое, што не паспелі ахапіць у мінулы раз.

Хочацца паказаць тых членаў групы, удзел якіх аказваецца не такім відавочным, як твары выканаўцаў галоўных роляў (гэта беларускія і расійскія акцёры). Такая канцэпцыя сугучная з прынцыпам самога фільма: у цэнтры ўвагі аказваюцца людзі, праца якіх застаецца для нас незаўважнай, але ў той жа час надзвычай каштоўнай. Акцёраў тым не менш згадаем: у серыяле «Трымайся за аблокі» сыграюць Сяргей Юшкевіч, Аляксандр Ільін, Кірыл Навіцкі, Максім Крэчатаў, Андрэй Сенькін, Андрэй Кочынаў, Пётр Рыкаў ды іншыя.

Для адной серыі фільма патрэбна каля дзесяці пляцовак у памяшканні і каля пятнаццаці натуральных — потым яны могуць фігураваць у іншых эпізодах, таму агулам у васьмі эпізодах «засвеціцца» каля пятнаццаці інтэр'ераў і сарака «натур».

Мінулы раз падчас здымак фільма на Кастрычніцкай плошчы на маё пытанне аб пасадзе пэўнага члена каманды мне адказалі: «Самы галоўны чалавек на пляцоўцы... **рабочы**». Ён жа баец, ён жа спецыяліст па нясных пытаннях, ён жа працоўны адміністрацыі здымачнай групы, ён жа грузчык («ён жа Гоша, ён жа Гога...»). Чалавек, які працуе, нават калі проста стаіць, бо сочыць, напрыклад, за тым, каб выпадковы мінак не апынуўся ў полі зроку кінакамеры, не перашкодзіў здымкам гучным воклічам.

У ноч з 14 на 15 студзеня мы з фатографам паспелі наведаць адразу дзве пляцоўкі, на якіх працягвалася праца над восьмай, навагодняй, серыяй. Пэўныя сцэны здымаліся ў VIP-зале Нацыянальнага аэрапорта і тут жа, на ўзлётнай паласе, паралельна ішоў працэс на тэрыторыі Мінскага завода шасцернаў, дзе знаходзіцца апора ЛЭП.

Па сцэнарыі прыродныя катаклізмы напярэдадні Новага года пашкодзілі электрычныя лініі, што

вызвала перабоі са святлом, парушыла графік руху транспарту і стала пагражаць паўнаwartаснаму святкаванню Новага года. Члены брыгады лэпаўцаў, якія таксама рыхтаваліся да вечара і вырашалі пытанні асабістага жыцця, вымушаны былі выйсці на працу, каб выратаваць свята — знайсці месца аварыі і адрамантаваць лініі электраперадач...

На кожнай здымачнай пляцоўцы знаходзілася па два «байцы». Аляксандру Балбукову выпала ў гэтую ноч працаваць на марозе, але дыскамфорту ён, здаецца, не адчуваў і казаў, што нават не ходзіць грэцца ў вагончыкі. Галоўным прадметам сваёй адказнасці Аляксандр назваў парадак і запэўніў, што пасля яго тэрыторыі застаюцца чыстымі. Але гэта не ўсё — акрамя іншага, рабочы ставіць палатку з плэйбэкам (праглядальным маніторам для рэжысёра), удзельнічае ва ўстаноўцы апаратуры, арганізуе харчаванне і гарачыя напоі, дапамагае кожнаму члену групы, які мае ў гэтым патрэбу. Мы з ім размаўлялі за варотамі — з другога боку ад работы над

Акцёры масавых сцэн слухаюць «інструкцыю». У VIP-зале аэрапорта.

Месцы здымак паміж сабой кантраставалі: светлае памяшканне залы, пустэча ўзлётнай паласы, заснежаная змрочнасць сярод пабудовы завода... Праца тут патрабуе віртуознасці **асвятляльнікаў** і іх кіраўніка — так званага **гафера** (на праекце гэта Аляксандр Івашкоў).

твару акцёраў, прыбіраюцца непажаданыя адлюстраванні (напрыклад, у акне) альбо блакіруюцца крыніцы святла (манітор ці экран). Ва ўсіх нюансах разбіраецца Аляксей Шахаў, што ўдзельнічае ў праекце «Трымайся за аблокі» з самага пачатку. Ён кажа, што з дапамогай асвятлення можна стварыць як прыгажуню, так і пачвару. Ад яго ж я даведаўся, што спецыялістаў гэтага кірунку не рыхтуюць у вышэйшых навучальных установах, але школай можа стаць, напрыклад, пасада памочніка аператара.

Праца асвятляльніка пачынаецца задоўга да пачатку здымачнага дня: тэхніка патрабуе рэгулярнай праверкі, а гэта пытанне бяспекі на пляцоўцы, бо нават нязначная няспраўнасць можа прывесці да трагедыі. Кожная адзінка абсталявання, кожны метр кабеля штогод праходзіць спецыяльную камісію, каб атрымаць штамп прыгоднасці да працы, але, акрамя гэтага, каманда правярае свой рэквізіт перад кожным здымачным днём. Прафесія асвятляльніка захоўвае баланс паміж фізічнай і разумовай працай. Ён ідэальны: «пяцьдзесят на пяцьдзесят», як кажа Аляксей.

У сваю чаргу, творчых пошукаў і ўвагі да высокіх матэрыялаў патрабуе пасада **мастака-пастаноўшчыка**. Кожная здымачная пляцоўка, яе «выгляд», антураж, рэквізіт, касцюмы знаходзяцца ў яго распараджэнні. Вялікія прамежкі паміж перыядамі здымак серыяла вымусілі Андрэя Тоўсціка, мастака-пастаноўшчыка праекта, адмовіцца ад ідэі пабудовы дэкарацый, бо іх захоўванне (у разабраным выглядзе) дорага каштавала б. Таму мастак з дапамогай лакейшн-менеджара шукае рэальныя інтэр'еры і месцы для здымак на натуре. Для адной серыі фільма трэба каля дзесяці пляцовак у памяшканні і каля пятнаццаці натуральных — потым яны могуць фігураваць у іншых эпізодах, таму агулам у васьмі эпізодах «засвеціцца» каля пятнаццаці інтэр'ераў і сарака «натур». Адзін інтэр'ер будзе пабудаваны — «вагончык» брыгады лэпаўцаў (а ён аснашчаны спальнымі месцамі, кухняй, захоўвае патрэбныя для працы інструменты і ўвогуле прыдатны да жыцця), які для зручнасці будзе зроблены крыху большым за рэальны і да таго ж — з адстаўнымі сценамі для варыяцый ракурсаў кінакамеры.

Знойдзеныя месцы здымак мастак-пастаноўшчык адаптуе пад сцэнарыі ці якасці героя, робячы дадэкарацыю. Тут, апроч іншага, улічваюцца нюансы кінапрацэсу. «Трэба глядзець на месца здымак вачамі аператара. Напрыклад, лепш пазбягаць белых памяшканняў: там складана здымаць. Бліскучыя паверхні павінны быць ідэальна роўнымі, у іншым выпадку пажадана іх замаціраваць, апрацаваць антыблікам», — расказвае Андрэй Тоўсцік.

Месцы здымак паміж сабой кантраставалі: светлае памяшканне залы, пустэча ўзлётнай паласы, заснежаная змрочнасць сярод пабудовы завода... Праца тут патрабуе віртуознасці асвятляльнікаў і іх кіраўніка — так званага **гафера**.

Частка эпізодаў карціны «Трымайся за аблокі» здымаецца ў рэальных памяшканнях, напрыклад, у Міністэрстве энергетыкі альбо ў дыспетчарскай аэрапорта. Серыі, дзеянне ў якіх адбываецца ў Расіі, будуць стварацца ў Беларусі — дастаткова памяншаць сімваліку, шыйльды і нумары на аўтамабілях.

У пэўным сэнсе здымкі гэтага серыяла — цікавы пасаж, бо апошняя серыя ўжо ствараецца ў папярэднія эпізоды толькі чакаюць сваёй чаргі. Так ці інакш, чым усё скончыцца, пакуль ведае толькі здымачная група. Таму інтрыга, як ужо казалася, захоўваецца да лета 2017 года, калі серыял будзе паказаны на тэлеканалах Беларусі, Украіны, Расіі і Казахстана.

Здымачная ноч гэтым разам зноў доўжылася да сямі раніцы, дублі памнажаліся, эпізоды ўпісваліся ў хронаметраж будучай карціны. Калі прыйшлося чарговы раз змерзнуць на пляцоўцы, уявіла сабе, як здымалася «Легенда Х'ю Гласа» з Леанарда ДзіКапрыя (якая сёлета атрымала тры ўзнагароды «Залаты глобус»), і вырашыла, што Оскар фільма не варты. Можа, ён акажацца не вартым і карціны «Трымайся за аблокі»?

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@vziazda.by

Больш фотаздымкаў шукайце на сайце vziazda.by

Невялікая сцена з эпізодычнай роляй сцэардэсы, а працуе дзеля яе цэлы штат кіношнікаў.

сцэнай фільма, Аляксандр у гэты момант ахоўваў уваход — стаячая работа на практыцы. Цішыня. Размаўляць можна толькі шэптам.

Для кожнай пляцоўкі трэба каля пяці спецыялістаў і не менш за пяць тон тэхнікі, у лік якой уваходзяць, напрыклад, кінафла (асвятляльны прыбор з люмінесцэнтнымі лямпамі), рамы, што рассеіваюць святло, інтэнсіўны асвятляльнік «1200», адбівальнікі, кабелі і так далей. Нямаю важыць штаты, які можа дасягаць шасці метраў у вышыню. А калі яго параметраў не хапае, выкарыстоўваецца скайліфт, які ўжо можа падняцца на шаснаццаць метраў (але і важыць адпаведна больш).

Прафесія асвятляльніка захоўвае баланс паміж фізічнай і разумовай працай. Ён ідэальны: «пяцьдзесят на пяцьдзесят», як кажа Аляксей.

З дапамогай неверагоднай колькасці прыстасаванняў забяспечваецца патрэбнае для пазыткі фільма асвятленне, выраўноўваецца колер

Ідзе праца над сцэнай. Мароз.

Фота: Нэдрэі БУЖАЧ.